

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 200
§ 38

12.09.2016
13.09.2016

Lausunnon antaminen Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaehdotuksesta

1221/18.180/2016

Kunnanhallitus 12.09.2016 § 200

Lapin liitto käynnisti Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan uudistamistyön joulukuussa 2012. Uusi maakuntakaava kumoaa valmistuessaan Itä-Lapin maakuntakaavan (saanut lainvoiman 25.11.2004), Rovaniemen maakuntakaavan (saanut lainvoiman 4.12.2001) ja Rovaniemen vaihemaakuntakaavan (saanut lainvoiman 25.6.2010). Soklin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaava jää voimaan.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaehdotuksen aineisto on MRL 65 §:n ja MRA 12 §:n mukaisesti nähtävillä 15.8.2016 - 14.9.2016 välisen ajan. Asianomaisten kuntien jäsenillä ja osallisilla on oikeus tehdä muistutus maakuntakaavaehdotuksesta 14.9.2016 mennessä.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa käsiteltäviä keskeisimpiä asioita ovat:

- valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden konkretisointi ja sovittaminen maakunnallisiin ja alueellisiin tarpeisiin
- liikennejärjestelmä ja sen kehitysnäkymät sekä vaikutukset elinkeinoelämään ja aluerakenteeseen
- alue- ja yhdyskuntarakenteen eheyttäminen
- teollisuus
- energia
- matkailu
- Venäjän alueiden ja keskusten vaikutus, rajayhteistyö
- luonto-, maisema- ja kulttuuriperintöalueet
- metsien monikäyttö
- maaseutuelinkeinot
- maa- ja kallioperän ainesten hyödyntäminen
- muut asiat, mm. ilmastonmuutos, tulvariskialueet
- Puolustusvoimien ja rajavalvonnan tarpeet.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan perustana on hyödynnetty kahdeksaa erillisselvitystä; Lapin eteläisten osien tuulivoimaselvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan liikennejärjestelmä- ja ratayhteys selvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan kaupan palveluverkkoselvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan geologiset varat, pohjavedet ja turvetuotantoon soveltuvat suot -selvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan maisema- ja luonnonympäristöselvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin kulttuuriympäristöselvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin kiinteät

muinaisjäännökset -selvitys sekä maakunnallinen ampumarataselvitys.

Lapin aluerakenteen muodostavat Lappi -strategian 2040 aluerakennekartassa määritellyt kehittämisvyöhykkeet ja -käytävät. Lapin kehittäminen perustuu edelleen maakunta-ajatteluun ja tulevaisuuskuva hajakeskittyneeseen malliin. Lapissa on kaksi maakuntakeskusta, matkailukeskuksiin ja kaivoksiin verkottuneet vahvat aluekeskukset sekä palvelukeskukset. Näiden elinkeinoelämää palvelevien toimintaympäristöjen laatu on merkittävä kilpailutekijä. Verkostomainen, virtuaalinen ja monipaikkainen elämäntapa sekä liiketoiminta- työkulttuuri mahdollistavat asumisen, koulutuksen ja työnteon missä vain.

Ranuan kunnan kannalta merkittävimmät merkinnät maakuntakaavaluonnoksessa kohdistuvat Suhangon kaivosalueeseen, matkailupalvelualueeseen, joka käsittää eläinpuiston alueen lisäksi Simojärven lähiympäristöineen, maaseudun kehittämisen kannalta tärkeät kyläalueet ja niissä sijaitsevat maatilakeskittymät sekä potentiaaliset turvetuotantoalueet ja tuulivoimaselvityksen mukaiset potentiaaliset tuulivoimatuotantoalueet. Maa- ja metsätalous sekä bioenergia nousevat myös kaavaluonnoksessa merkittävään rooliin.

Tekninen johtaja Veli Saarijärvi esittää, että kunta antaa seuraavansisältöisen lausunnon:

”Liikenteen, logistiikan ja energia-asioiden osalta Ranuan kunta on aiemmissa lausunnoissaan nostanut joitakin asioita esille, joihin kunta edelleen viittaa tässä lausunnossa.

Kaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen ehdotusta on muutettu Hervan tuulivoima-alueen osalta. Luonnoksessa olleet kaksi pientä tuulivoima-aluetta on yhdistetty yhdeksi alueeksi ja alue on merkittävästi laajentunut kohti etelää ja Kuukasjärven kylää. Kuukasjärven kylä on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuurialueeksi. Ranuan kunnan mielestä aluemerkinän eteläraja tulee siirtää selkeästi kauemmas Kuukasjärven kylästä.”

Lapin liitto järjesti yleisötilaisuuden Ranualla 25.8.2016. Keskustelussa nousivat esille Ranuan kunnan alueelle maakuntakaavaehdotuksessa tv-merkinnällä merkityt kaksi valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaa tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvaa aluetta Raiskio (tv 2300) ja Herva (tv 2301).

Valtuuston vahvistaman kuntastrategian mukaan kunnan päämäärinä ovat elinvoimainen kunta, hyvinvoivat kuntalaiset ja puhdas luonto. Keskushallinnossa suoritettussa valmistelussa on selvitetty maakuntakaavaehdotukseen merkittyjen tuulivoima-alueiden vaikutuksia mm. kunnan elinvoimapolitiikkaan, yrittäjyyteen, kylien elinvoimaisuuteen, asumiseen, vapaa-aikaan, ympäristöön, kulttuurihistoriaan sekä kuntatalouteen. Valmistelutyön aikana on noussut esille mm. seuraavaa:

- Kunta pyysi syksyllä 1999 Energia-Ekono Oy:ltä (Jaakko Pöyry Group) lausunnon tuulivoiman tuotantomahdollisuuksista Ranuan kunnan alueella. Lausunnon mukaan Ranuan kunnan alueella ei ole tuntureita tai vaaroja. Korkeimmat huiput nousevat selvästi alle 100 m korkeudelle ympäröivästä maastosta ja rinteet ovat varsin loivia.

Kunnan pinta-alasta noin 60 % on suoalueita. Tasaisesta pinnanmuodosta johtuen tuulivoimalat tulisivat vaikuttamaan kaukonäky-miin ympäri kuntaa.

Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan jo toteutetuilla tuulivoima-
puistoalueilla on ilmennyt melu-, välke-, ääni- ja näkymävaikutuk-
sia vakinaiselle asumiselle, vapaa-ajan asumiselle, virkistyskäytöl-
le, matkailuelinkeinolle ja poronhoidolle. Toisaalta julkisuudessa
olleiden tietojen mukaan lähialueen asukkaat ja muut toimijat eivät
ole kokeneet näitä lainkaan ongelmina.

- Ympäristöhallinnon ohjeiden Tuulivoimarakentamisen suunnittelu (4/2012) mukaan: Pääsääntöisesti tuulivoimarakentamiselle sovel-
tumattomia alueita ovat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti ar-
vokkaat maisema-alueet, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti
merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, luonnonsuojelualueet,
erämaa-alueet sekä kansainvälisesti tärkeät linnuston IBA-alueet.
- Hervan tv-alueen läheisyydessä on seuraavat Natura-alueet: Si-
mojärvi SL 4147, Soppana SL 4105, Varpusuo-Saarisuo SL 4098
ja Mämmisuo SL 4099 sekä v. 1955 suojeltu suojelumetsä Tauriai-
senaho MY 3927. Raiskion tv-alueen läheisyydessä on suurin yh-
tenäinen luonnontilaisena säilynyt suometsäerämaa Napapiirin
eteläpuoleisessa Euroopassa eli Litokaira SL 4079 sekä Simojoki
SL 4146.
- Simojärven alueesta suurin osa on mukana rantojensuojeluohjel-
massa. Simojärvi on luonnontilainen noin 30 km pitkä järvi. Simo-
järvi on säilynyt maisemiltaan erähenkisenä. Simojärvellä on
asuin- ja vapaa-ajanrakennuksia, mutta suurin osa rannoista on
rakentamattomia. Simojoki saa alkunsa Simojärvestä. Joen ylä-
juoksu on pääasiassa erämaista ja asumatonta. Simojoki on 193
km pitkä ja se on viimeisimpiä luonnontilaisia sisävesistöjä, joihin
lohi nousee.
- Ranualla on kolme valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kult-
tuuriympäristöä; Kuhan kylä (Ranuan vanhin kiinteä asutus), Nuu-
pasjärven talo (valtion maille rakennettu omavarainen kruununmet-
sätorppa) ja Putkivaaran kylä (tiivisti rakentunut, kylärakenteensa
ja rakennuskantansa osalta säilynyt vaarakylä).

Kuukasjärven kylä on mainittu rakennettuna kulttuuriympäristönä valtakunnallisesti merkittävässä kulttuurihistorialliset ympäristöt 1993-luettelossa sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventoinnissa 2011-2013. Em. inventoinnissa mainitaan Kuukasjärven kulttuuri-maisema, jossa on säilynyt poikkeuksellisen iäkästä peräpohjalais-ta rakennuskantaa sekä Simojärven eränkäyntimaisema, jossa maiseman arvot perustuvat luonnonkauniiseen järviluontoon, karuihin mäntykankaisiin ja muutamiin järven ympärillä oleviin maa-seututiloihin sekä virkistyskäyttöön.

- Valtuuston hyväksymässä matkailun masterplanissa ja maankäyt-
tösuunnitelmassa on asetettu tavoitteiksi eläinpuiston kehittäminen
ja matkailullisten vaikutusten ulottaminen Ranuan kyliin, yhtenäis-
sen Wildlife-brändin rakentaminen alueen matkailutarjontaan sekä
omaleimaisuuden ja arktisuuden korostaminen. Kylien kehittämis-
työ on käynnistetty ja luontoon liittyviä aktiviteetteja on ryhdytty
hyödyntämään; mm. revontulien katselu, luontoalueet (mm. Lito-
kaira), ääriolosuhteet, erämaisuus, luonto ja puhtaus, hiljaisuus,
yötön yö, perinnekyllät yms. Matkailusektorin toimijat kantavat huol-
ta siitä säilyykö tuulivoimapuistojen rakentamisen jälkeen mieliku-
va koskemattomasta erämaaluonnosta ja hiljaisuudesta.
- Tuulivoimaloiden vaikutukset kuntatalouteen liittyvät saataviin ve-
rotuottoihin ja työllisyysvaikutuksiin. Tuulivoimapuistoista saadaan
kunnalle kiinteistöverotuottoja. Kiinteistövero määräytyy yleisen
kiinteistöveroprosentin ja tuulivoimaloiden jälleenhankinta-arvon
(75 % tuulivoimalan tornin eli perustusten, rungon ja konehuoneen
rakennuskustannuksesta) ja siitä vuosittain tehtävien ikäalennus-
ten perusteella. Yleinen kiinteistöveroprosentti on Ranualla tällä
hetkellä 0,90 % (määriteltävissä rajoissa 0,80-1,55). Vuosittainen
ikäalennus voimalan arvolle on 2,5 %.
- Tuulivoimapuistojen työvoima ja yrittäjyysvaikutukset ovat paikalli-
sesti korkeimmillaan rakennusaikana, jolloin tehdään mm. maanra-
kennustöitä. Ylläpito- ja huoltotehtävät työllistävät varsinaisen toi-
minnan aikana.

Matkailu on kasvanut ja kehittynyt Ranualla voimakkaasti viimeisten vuosikym-
menten aikana. Simojärven alue on merkittynä maakuntakaavaehdotukseen
matkailun vetovoima-alueena sekä matkailun ja virkistykseen kehittämisen
kohdealueena (mv-merkintä). Aluemerkinä ei kuitenkaan ulotu Piittisjärven,
Pohjaslahden ja Putkivaaran –alueille eikä Simojoen vaikutusalueille. Koko
Simojärven alue ja Simojoen alue ovat Ranuan matkailun masterplanin ja
maankäyttösuunnitelman mukaan tärkeitä matkailun kehittämiskohteita.

Päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että em. selvityksiin
perustuen Ranuan kunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

- maakuntakaavasta poistetaan Raiskion ja Hervan tuulivoima-alueet
- maakuntakaavassa matkailun vetovoima-alueiden mv-merkintä ulotetaan myös Piittisjärven, Pohjaslahden ja Putkivaaran -alueille sekä koko Simojoen vaikutusalueelle.

Päätös: Asiasta käydyn keskustelun aikana kunnanhallituksen jäsen Hannu Nieminen esitti jäsen Tuula Karjalaisen kannattamana, että kunnan lausunnosta poistetaan lause: "Maakuntakaavasta poistetaan Raiskion ja Hervan tuulivoima-alueet" ja että Hervan tuulivoima-aluetta rajoitetaan siten, että aluemerkinän etelärajaa tulee siirtää selkeästi kauemmas Kuukasjärven kylästä.

Useat kunnanhallituksen jäsenet kannattivat päätösehdotusta.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiassa on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja esitti, että ne kunnanhallituksen jäsenet jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Hannu Niemisen esitystä äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä 6 JAA ääntä (Illikainen Veijo, Ilvesluoto Ulla, Karttunen Ulla, Kuukasjärvi Hannu, Tarujärvi Viola, Torvinen Tiina) ja 2 EI ääntä (Karjalainen Tuula, Nieminen Hannu). Äänestyspöytäkirja liitteenä.

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen hyväksyneen päätösehdotuksen.

Lisätietoja asiasta antaa:
kunnanjohtaja Sirpa Hakala
puh. 040 539 4293; etunimi.sukunimi@ranua.fi

Valtuusto § 38

Kokouksessa on kuultavana Lapin liitosta maakuntainsinööri Juha Piisilä ja aluesuunnittelija Olli Rönkä.

Päätös: Asiasta käydyn keskustelun aikana valtuutettu Veijo Illikainen esitti mm. valtuutettu Hannu Kuukasjärven kannattamana, että maakuntakaavaan esitetään lisättäväksi Soidinvaaran maa-ainesten ottoalue.

Valtuutettu Hannu Nieminen esitti mm. valtuutettujen Keijo Ruonalan ja Urpo Sarajärven kannattamana, että kunnan lausunnosta poistetaan lause: "Maakuntakaavasta poistetaan Raiskion ja Hervan tuulivoima-alueet" ja että Hervan tuulivoima-aluetta rajoitetaan siten, että aluemerkinän etelärajaa tulee siirtää selkeästi kauemmas Kuukasjärven kylästä.

Useat valtuutetut kannattivat päätösehdotusta.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaksi päätösehdotuksesta poikkeavaa kannatettua ehdotusta.

Puheenjohtaja tiedusteli, onko valtuusto yksimielinen valtuutettu Veijo Illikaisen esityksestä Soidinvaaran maa-ainesten ottoalueen lisäämisestä maakuntakavaan. Valtuusto hyväksyi yksimielisesti Veijo Illikaisen esityksen.

Puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Hannu Nieminen on tehnyt kunnanhallituksen esityksestä poikkeavan kannatetun esityksen, joten asiassa on äänestettävä.

Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja esitti, että ne valtuutetut, jotka kannattavat kunnanhallituksen esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Hannu Niemisen esitystä äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä 21 JAA ääntä (Haarahiltunen Paula, Illikainen Veijo, Ilvesluoto Ulla, Impiö Eila, Impiö Tarja, Kaarlejärvi Matti, Karttunen Ulla, Kelahaara Jari, Kelahaara Rauno, Kuukasjärvi Hannu, Luokkanen Pasi, Niemelä Janne, Nätti Kalle, Saaranen Kirsi, Savolainen Juhani, Tarujärvi Viola, Torvinen Tiina, Vanhala Tuomas, Sääskilahti Toivo, Markkanen Jukka, Simontaival Matti) ja 5 EI ääntä (Karjalainen Tuula, Nieminen Hannu, Pauna Matti, Ruonala Keijo, Sarajärvi Urpo). Äänestyspöytäkirja liitteenä.

Puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen lisättynä Veijo Illikaisen esittämällä Soidinvaaran maa-ainesten ottoalueella.